

A helyi ellátási rendszerek értékelése nem-növekedési keretben

Egy lehetséges szempontrendszer

DOMBI Judit
PhD-hallgató

Szegedi Tudományegyetem
Gazdaságtudományi Kar
Közgazdaságtani Doktori Iskola

Kutatási kérdés

A nem-növekedés alapú helyi gazdaságfejlesztés,
és a hozzá tartozó eszközök nincsenek pontosítva

A helyi ellátási rendszerek – mint a helyi gazdaságfejlesztés egy alternatív eszköze – hogyan értelmezhetőek, értékelhetőek nem-növekedési keretben?

Az előadás felépítése

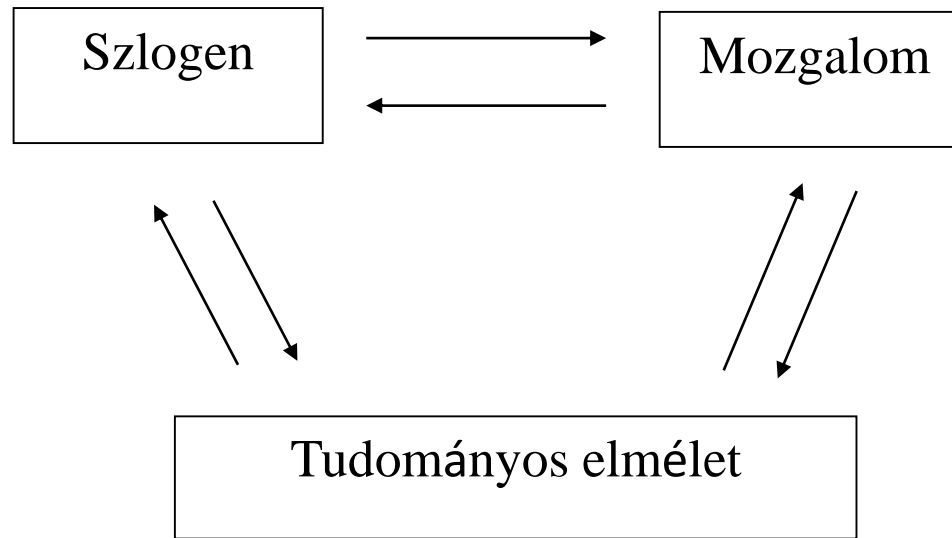
1. A nem-növekedésről
2. A helyi gazdaságfejlesztés nem-növekedési keretben
3. A helyi étel és a helyi ellátási rendszerek
4. A helyi ellátási rendszerek értékelése nem-növekedési keretben – Egy lehetséges szempontrendszer

A nem-növekedésről

- Alternatív reflektív irányzat, hogy *megoldásokat találjon a folyamatos gazdasági növekedés által okozott problémákra és kihívásokra.*
- Célja, hogy demokratikus és békés átmenet segítsen egy méltányosabb társadalom és egy élhetőbb környezet irányába anélkül, hogy a gazdaság méretét tovább növelnénk.
- Transzformatív fenntarthatósági elmélet.
- A megvalósítás szintjei: egyéni, közösségi, nemzeti, nemzetek feletti.

*1.ábra A nem-növekedés megközelítései kapcsolatai.
Forrás: Saját szerkesztés*

A helyi gazdaságfejlesztés nem-növekedési keretben

Tudatos, közösségi beavatkozás a helyi gazdasági folyamatokba, hogy a helyiek számára a korábbinál magasabb jól-lét valósuljon meg a termelés és a fogyasztás folyamatos növelése nélkül, miközben a környezetet, illetve a régiók különbözőségét és a helyiek eltérő életkörülményeit figyelembe veszik és tiszteletben tartják.

Társadalmi kapcsolatok javítása

Reciprocitás erősítése

- „leányvállalati” termelési elv mentén
- „kedélyesség” segítségével

Részvétel és demokratikus, kollektív kontroll erősítése

Közösség által kontrollált gazdaságfejlesztés: *célja*
„egy olyan helyi gazdaság, ami élettel teli,
méltányos, biztonságos, kihívó munkát nyújt és
felhatalmazza a közösség összes tagját” (Campbell
2000 17. o.).

A helyi étel és a helyi ellátási rendszerek

A helyi ételek öt dimenziója (Knight 2013):

- Földrajzi
- Politikai
- Hasznok és/vagy tulajdonságok
- Az ipari vagy mezőgazdasági termeléssel szemben áll
- Erősíti a társadalmi kapcsolatokat

A helyi ellátási rendszerek két fő típusa

- hagyományos/bennszülött ellátási rendszerek
- városok körül kialakult ellátási rendszerek

Mindkét fajta a fenntarthatóságot, az élelmiszerbiztonságot, az egészséget, a jól-létet szolgálja, védi az ökoszisztémát és a kultúrákat, a társadalmi egyenlőtlenségek, a szegénység és a nem megfelelő, hiányos táplálkozás csökkentését célozza.

A városok körül kialakult ellátási rendszerek szinte minden típusa:

- a termelés és a fogyasztás re-lokalizálását célozza
- a társadalmi, gazdasági és környezeti igazságosság elve mellett elkötelezett
- bár a különböző definíciókban találhatóak konceptuális különbségek

A helyi ellátási rendszerek értékelése nem-növekedési keretben

5 fő szempontja egy lehetséges értékelési keretnek:

A fogyasztó szempontja

- tudatosság
- motiváció
- lehetséges akadályok
- fizetési hajlandóság
- a szabadidő egy formája
- egészségesebb étkezés
- éttermek, iskolai menzák

A közösség/társadalom szempontja

- döntésekben való részvétel, demokratikus kontroll, szubszidiaritás, deliberatív utak, reciprok munka, társadalmi kapcsolatok erősödése
- a farmerek, fogyasztók, non-profit szervezetek közötti kapcsolatok erősödése
- kormányzati támogatás

A termelők/farmerek szempontja

- logisztikai problémák megoldása
- stabil alap a családi farmgazdaságoknak
- néhány szolgáltatási elvárás elismerése (vevő-központúság, szállítások, megbízhatóság)
- a szabadidő egy formája (munka és hobbi együtt)

A környezet szempontja

- üvegházhatású gázok kibocsátása és energia-felhasználás
- a termények biodiverzitásának megőrzése
- a környezet biodiverzitása
- fenntartható energia, víz és egyéb természeti erőforrás felhasználás
- agro-ökológiai módszerek alkalmazása

A rendszer transzformatív ereje

- a társadalom összes rétegét megszólítja-e

Köszönöm a figyelmet!

E-mail: judit.dombi@eco.u-szeged.hu